संघीय संसद
राष्ट्रिय सभा
संघीयता सबलीकरण तथा राष्ट्रिय सरोकार समिति
समितिको मिति २०८२/०५/१९ को बैठकबाट पारित आ.व. २०८२/०८३ को वार्षिक कार्ययोजना

क्र.सं.	कार्यक्रम	विधि/प्रक्रिया	स्थान	श्रोत	समय अवधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अपेक्षित नतिजा
१.	**राज्यको तहगत संरचनामा समन्वय र सबलीकरण** क. संविधानले निर्दिष्ट गरेका समन्वयकारी संरचनालाई क्रियाशील बनाउन नियमित संवाद र समन्वय बैठक आयोजना गर्ने ।	छलफल र अन्तर्क्रिया	सहजताको आधारमा तय गरिने	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ भदौ/ असोज	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	संरचनागत समन्वय र सबलीकरण हुने।
	ख. संघ,प्रदेश र स्थानीय तहबीच समन्वय सम्बन्धमा भएका कानुनी, नीतिगत र संरचनागत संयन्त्रको नक्शाङ्कन (तर्जुमा वा परिमार्जन) गर्ने	उपसमितिद्वारा अध्ययन गर्ने	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ भदौ/ असोज	समिति र प्रधानमन्त्रि तथा मन्त्रिपरिषद को कार्यालय	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	तहगत राज्य संरचनाबिच समन्वय कायम हुने
	ग. तीन तहका साझा अधिकार र एकल अधिकारको सूची अन्तर्गतका प्रदेश र स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुनुपर्ने संरचनाको हालको अवस्था (जस्तैः मालपोत कार्यालय) सम्बन्धमा अन्तर्क्रिया	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८३ वैशाख/ जेठ	समिति	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय लगायतका निकाय	संवैधानिक अधिकार सूची बमोजिम तथा संरचनाहरु हस्तान्तरण भई अधिकारमा स्वायत्तता कायम हुने

	घ. संघ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तरसम्बन्ध) - ऐन, २०७७ का प्रमुख व्यवस्था कार्यान्वयनको अवस्था सम्बन्धी अन्तर्क्रिया	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८३ वैशाख/ जेठ	समिति	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	कार्यान्वयनको अवस्थाको जानकारी हुने र समसामयिक सुधारका लागि निर्देशन दिन सहज हुने
	ङ. तीन तहका विधायिकी अङ्गका बिचमा भएका हालसम्मका समन्वयात्मक बैठकले गरेका निर्णय र घोषणा कार्यान्वयनको समीक्षा	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८३ वैशाख/ जेठ	समिति	प्रधानमन्त्रि तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	निर्णय कार्यान्वयनको अवस्थाको जानकारी हुने र कार्यान्वयन नभएका निर्णयहरु पुनः कार्यान्वयनका लागि पठाउन सकिने
	च. सातै प्रदेशका मुख्यमन्त्रीसँग संघीय प्रणालीको सबलीकरण, तहगत सरकार र अन्तरमन्त्रालयबीच समन्वय तथा कार्यगत एकता, तहगत राज्यसंरचना बिच सहकार्य र समन्वय (नीति, कानुन, योजना र बजेट) सम्बन्धमा अन्तर्क्रिया	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ मंसिर	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय र मुख्य मन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	सम्बद्ध निकायलाई सक्रियता र कार्यतत्परता देखाउन सहज वातावरण बन्ने
	ज. कर्मचारी समायोजन कानुन अनुसार समायोजन भएका कर्मचारीहरुको प्रदेश र स्थानीय तहमा व्यवस्थापन सम्बन्धमा देखिएको समस्या समाधान सम्बन्धमा सम्बन्धित निकायसँग छलफल गरी आवश्यक निर्देशन दिने ।	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८३ वैशाख/ जेठ	समिति	संघीय मामीला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	कर्मचारी समायोजन सम्बन्धी ऐन,२०७५ को प्रभावकारी कार्यान्वयन र कर्मचारी व्यवस्थापन हुने र संघीय निजामती सेवा ऐन जारी गर्न निर्देशन हुने
	झ. लैङ्गिक समानता तथा मूलप्रवाहीकरणका लागि संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहले अवलम्बन गरेको नीतिको कार्यान्वयनको अवस्था र सबल	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ मंसिर/ पुस	समिति	अर्थ मन्त्रालय राष्ट्रिय योजना आयोग	कुल बजेटमा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको हिस्सा बढोतरी भई लैङ्गिक समानता कायम हुने ।

	तथा कमजोर पक्षको अध्ययन गरी नीतिगत सुधार सम्बन्धमा सम्बन्धित निकायसँग अन्तरक्रिया तथा छलफल गर्ने ।							
	ञ. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबिच योजना निर्माणमा समन्वय र प्राथमिकता निर्धारण एवं यस सम्बन्धमा समितिले दिएको प्रतिवेदनमा उल्लिखित सुझाव कार्यान्वयनको प्रगति Follow up गर्ने ।	छलफल/ अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ पुस/माघ	समिति	राष्ट्रिय योजना आयोग, मन्त्रालय, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषदको कार्यालय, विषय विज्ञ, प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग र गाउँपालिका महासँघ तथा नगरपालिका महासँघ	योजना छनौटमा सहजीकरण भई योजनामा दोहोरोपन नपर्ने गरी तहगत रुपमा योजना तर्जुमामा सामन्जस्यता कायम गर्न सहज हुने र ऐन कानूनको निर्माण र कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता एकरुपता कायम गर्न सहयोग पुग्ने
	ज. अन्तर तहको समन्वयको सम्बन्धमा समितिले दिएको प्रतिवेदनको कार्यान्वयनका सम्बन्धमा Follow up	छलफल/अन्तर्क्रिया	काठ्माण्डौ	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ कार्तिक/मंसिर	समिति	सम्बन्धित निकायहरु बिच	अन्तर तह समन्वयमा सहजता
२	**<u>राजनीति, वित्तीय, तथा प्रशासनिक संघीयता</u>** **क.** राजनीतिक, वित्तीय, तथा प्रशासनिक, संघीयतालाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीति, कानुनहरुको तर्जुमा, बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समन्वय गर्ने सम्बन्धमा विज्ञहरुसंग नियमित सम्वाद र अन्तरक्रियाको लागि सातवटै प्रदेशमा बैठकहरु आयोजना गर्ने ।	छलफल र अन्तर्क्रिया	सात प्रदेशमा सहजताको आधारमा गरिने	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ असोज र मंसिर	समिति	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, विषय विज्ञ, प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग र	संघीयताको सफल कार्यान्वयनमा सहजता हुने ।
	ख. राज्यको पुनर्संरचनाका कारण सिर्जित अन्तरतह विवादहरु (सीमा लगायतका	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौ	संसद सचिवालय र अन्य	निरन्तर	समिति	प्रधानमन्त्रि तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	विवादका स्वरुपहरु पहिचान भई सोको समाधानार्थ आवश्यक

	विषयमा) को समाधानका लागि भएका व्यवस्थाको कार्यान्वयन सम्बन्धमा छलफल तथा अन्तरक्रिया							व्यवश्थाका लागि निर्देशन दिन सहज हुने
	ग. बजेट कार्यान्वयन, अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण, हस्तान्तरित योजना, राजस्व बाँडफाँट र कराधारसँग सम्बन्धित व्यवस्थाको कार्यान्वयन सम्बन्धमा छलफल तथा अन्तर्क्रिया	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठ्माण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	निरन्तर	समिति	प्रधानमन्त्रि तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय/अर्थ मन्त्रालय/प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग	तीन तहका वित्तीय संरचना (बजेट प्रशासन, राजस्व प्रशासन, स्रोत हस्तान्तरण) सम्बन्धमा रहेका कमीकमजोरी सुधार गर्न निर्देशन दिन सहज हुने
३	**<u>राष्ट्रिय गौरवका आयोजना</u>** क. राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा देखिएका साझा समस्या न्यूनीकरणका लागि आयोजनाको स्थलगत अनुगमन वस्तुनिष्ठ बनाउन आयोजना अनुगमन चेकलिस्ट तयार गर्ने।	छलफल/ अन्तर्क्रिया/ स्थलगत अनुगमन	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ फागुन चैत्र	समिति	राष्ट्रिय योजना आयोग/विज्ञ	व्यवस्थित तथा वस्तुनिष्ठ अनुगमन पद्धतिको विकास भई आयोजना सञ्चालन सम्बन्धमा देखिएका समस्या तत्काल समाधान गर्न तथ्यगत आधार तयार हुने ।
	ख. आयोजना संचालनको सन्दर्भमा जल, जमिन र जंगल क्षेत्रमा देखिएका समस्या समाधान।	छलफल/ अन्तर्क्रिया/ अध्ययन	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ मंसिर/ पुस	समिति	राष्ट्रिय योजना आयोग/ विज्ञ/वन तथा वातावरण मन्त्रालय	
	ग. राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा देखिएका साझा समस्या न्यूनीकरणका लागि सम्बन्धित निकायसँग छलफल गर्ने	छलफल तथा अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	निरन्तर	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय/राष्ट्रिय योजना आयोग /वन तथा वातावरण मन्त्रालय/ विज्ञ	राष्ट्रिय गौरवका आयोजना सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा साझा समस्या पहिचान भई आयोजना व्यवस्थापन निकायगत तथा नीतिगत समन्वयको वातावरण निर्माण हुने।
	घ. राष्ट्रिय गौरवका आयोजना सम्बन्धी छुट्टै ऐन निर्माणको लागि छलफल गर्ने	छलफल/ अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ भदौ	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, राष्ट्रिय योजना आयोग	राष्ट्रिय गौरवका आयोजना सन्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा एकरुपता

								भई आयोजना सञ्चालनमा देखिएका समस्या कटौती हुने।
	ङ राष्ट्रिय गौरवका आयोजना अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लिखित सुझावहरुको कार्यान्वियन प्रगतिको Follow up गर्ने	छलफल/ अन्तरकृया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	निरन्तर	समिति		
	सुनकोशी मरिन डाइभर्सन, रानीजमरा कुलरिया, कर्णाली कोरिडोर, कालीगण्डकी कोरिडोर, पशुपति क्षेत्र लगायतका स्थलगत अनुगमन नभएका राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरुको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ मा स्थलगत अनुगमन गर्ने	अध्ययन/ स्थलगत अनुगमन/ छलफल र अन्तरक्रिया	सम्बद्ध क्षेत्रहरु		२०८२ फागुन/ चैत्र	समिति		राष्ट्रिय गौरवका आयोजना सन्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा एकरुपता भई आयोजना समयमा नै सम्पन्न गर्न सहज हुने
४	**<u>राष्ट्रिय सम्पदा र प्राकृतिक स्रोत</u>** क. सम्पदा पर्यटन (आन्तरिक बाह्य) लाई अभियानको रूपमा सञ्चालन सम्बन्धमा छलफल गर्ने ।	सम्बद्ध पक्षसँग अन्तरकृया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ पुस/माघ	समिति	नेपाल सरकार संस्कृति,पर्यटन तथा ना.उ.मन्त्रालय र अन्य निकाय	सम्पदाको संरक्षण लगायत राष्ट्रिय आयमा योगदान
	ख. सम्पदा क्षेत्र वरपरका बफरजोन र स्थानीय जनताको सरोकारको विषयमा सरोकार पक्ष र निकायसँग छलफल अन्तरकृया	स्थलगत अध्ययन	सम्बद्ध क्षेत्रहरु	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ असोज/ कार्तिक	समिति	नेपाल सरकार वन तथा वातावरण मन्त्रालय र सरोकारवाला निकायहरु	सम्पदा र बफर जोनबीचका समस्या समाधान गर्न पहल हुने
	ग. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु आरक्ष/मानव र वन्यजन्तु बिचको सम्बन्ध अध्ययन प्रतिवेदनका सुझावहरु कार्यान्वयनको Follow up गर्ने				निरन्तर			
	घ. राष्ट्रिय सम्पदा र संस्कृतिको संरक्षण र सम्बर्धनमा भएका सरकारी प्रयासहरुका सम्बन्धमा	छलफल /अन्तरक्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय	२०८२ फागुन/ चैत्र	समिति	संस्कृति पर्यटन तथा ना.उ. मन्त्रालय, प्रज्ञा प्रतिष्ठान, लेखक/	राष्ट्रिय सम्पदा र संस्कृतिको संरक्षण र सम्बर्धनमा योगदान पुग्ने

	छलफल र अन्तर्क्रिया कार्यक्रमको आयोजना गर्ने र सम्बन्धित निकायलाई आवश्यक निर्देशन दिने ।						साहित्यकार, कलाकार, चलचित्र संघ	
	ङ. भौतिक तथा अभौतिक सम्पदाको संरक्षण तथा सम्बर्द्धनका लागि अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धमा सम्बन्धित निकायसँग छलफल गर्ने ।	छलफल /अन्तरक्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय	२०८२ फागुन/ चैत्र	समिति	संस्कृति पर्यटन तथा ना.उ. मन्त्रालय तथा राष्ट्रिय अभिलेखालय	भौतिक तथा अभौतिक सम्पदाको संरक्षणका लागि अभिलेख व्यवस्थापन प्रभावकारी हुने ।
	च. विद्यमान प्राकृतिक स्रोत साधनको दिगो उपयोग गरी भावी पुस्ताको लागि संरक्षण गर्ने सम्बन्धमा सरकार र सरोकारवालासंग छलफल गरी आवश्यक निर्देशन दिने ।	छलफल /अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय	२०८२ भदौ/ असोज	समिति	वन तथा वातावरण मन्त्रालय, प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग, प्रकृति संरक्षण कोष, अन्य	राष्ट्रिय सम्पदा र प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र सम्बर्धनमा योगदान पुग्ने
	छ. प्राकृतिक स्रोतको सम्बन्धमा संविधानमा उल्लिखित क्षेत्राधिकार, उपयोगबाट प्राप्त रोयल्टी र कर, शुल्कको प्रशासन सम्बन्धी व्यवस्थाको कार्यान्वयन सम्बन्धमा अन्तर्क्रिया गर्ने ।	छलफल /अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय	२०८२ भदौ/ असोज	समिति	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, विषय विज्ञ, प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग	राष्ट्रिय सम्पदा र प्राकृतिक स्रोतको उपयोगबाट प्राप्त रोयल्टी र कर, शुल्कको सदुपयोगमा सहयोग पुग्ने
	ज. कार्बन सेवा र कार्बन सञ्चिती सम्बन्धमा भएका व्यवस्थाको कार्यान्वयन सम्बन्धमा छलफल तथा अन्तर्क्रिया गर्ने ।	छलफल /अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय	२०८२ भदौ/ असोज	समिति	मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, वन तथा वातावरण मन्त्रालय, विषय विज्ञ, प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग	कार्वन व्यापारबाट लाभ लिन सहयोग पुग्ने
५	**<u>सामाजिक न्याय, मानव अधिकार</u>** क. सामाजिक न्याय र मानव अधिकारको सम्बन्धमा आयोगका निर्णय कार्यान्वयनमा भएका चुनौती र समाधान विषयक अन्तर्क्रिया	सम्बद्ध निकाय र पक्षबीच अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ कार्तिक/ मंसीर	समिति	प्रधानमन्त्रि तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय, कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला, गृह मन्त्रालय, राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	सामाजिक न्यायको प्रत्याभूति हुने र मानव अधिकार आयोगका निर्णय कार्यान्वयनमा सहजता

	ख. संक्रमणकालीन न्याय (सत्य निरुपण तथा मेलमिलाप र वेपत्ता आयोग) मा भएको ढिलाईको सम्बन्धमा समितिले दिएका निर्देशनहरुको Follow up गर्ने	सत्य निरुपण तथा मेलमिलाप र वेपत्ता आयोगसँग नियमित छलफल	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ चैत्र	समिति	प्रधानमन्त्रि तथा मन्त्रीपरिषको कार्यालय, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला, गृह मन्त्रालय, सत्य निरुपण तथा मेलमिलाप र वेपत्ता आयोग	संक्रमणकालीन न्यायमा भएको ढिलाई अन्त्य भई द्वन्द्व पीडितले न्याय पाउने
	ग. सामाजिक न्याय, दलित, आदिवासी, आदिवासी जनजाति, मधेसी, थारु, मुस्लिम, उत्पीडित वर्ग, पिछडावर्ग, अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत, किसान श्रमिक युवा, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गर्भावस्थाका व्यक्ति, अशक्त वा असहाय, पिछडिएको क्षेत्र समुदाय तथा संस्कृति आर्थिक रुपले विपन्न खस आर्य र सामाजिक सद्भाव सम्बन्धी छलफल।	छलफल /अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	निरन्तर	समिति	महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र सम्बन्धित आयोगहरु	सामाजिक न्याय कायम हुने
६	**परराष्ट्र सम्बन्ध** क. नेपालको परराष्ट्र नीतिको Fault lines पहिचान गरी आवश्यक निर्देशन जारी गर्ने	राष्ट्रिय सम्बाद (National Dialogue)	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ असोज/ कार्तिक	समिति	परराष्ट्र मन्त्रालय, परराष्ट्र मामिला अध्ययन प्रतिष्ठान, कूटनीतिज्ञहरु	परराष्ट्र सम्बन्धमा देखिएका चुनौती सामना गर्न सहज
	ख. दक्षिण एशिया र हिन्द प्रशान्त (Indo-Pacific) क्षेत्रमा शक्ति समूह (Power blocs) र शक्ति राष्ट्रहरुको बढ्दो सक्रियताको सन्दर्भमा नेपालको परराष्ट्र नीतिको स्वरुप	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ असोज/ कार्तिक	समिति	परराष्ट्र मन्त्रालय, परराष्ट्रविद, प्रधानमन्त्रि तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय, रक्षा मन्त्रालय	सन्तुलित परराष्ट्र सम्बन्ध विकासका लागि नीतिगत निकासमा सहजता

	ग. नेपालका सौम्य शक्ति (soft power) र बाह्य तथा आन्तरिक शक्ति सन्तुलन सम्बन्धी समीक्षा	समीक्षा	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ फागुन/ चैत्र	समिति	परराष्ट्र मन्त्रालय, परराष्ट्रविद	नेपालको प्रतिस्पर्धात्मक लाभ (Competitive Advantage)
	घ. नेपाल-भारत प्रबुद्ध व्यक्ति समूह(इपीजी) को प्रतिवेदनका सम्बन्धमा पछिल्लो प्रगति अवस्थाको बारेमा सम्बन्धित निकायसँग छलफल तथा अन्तर्क्रिया गर्ने	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८३ जेठ/ असार	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषको कार्यालय, कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला, परराष्ट्र मन्त्रालय	सीमा नियमन/सीमा विवाद निरुपणका लागि कोशेढुङ्गा हुनसक्ने उक्त दस्तावेजको कार्यान्वयनमा पहलकदमी हुन सक्ने
	ङ. मुलुकको आर्थिक कूटनीतिको सम्बन्धमा छलफल	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ माघ/ फागुन	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषको कार्यालय, कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय, परराष्ट्र र विषयसाग सम्बन्धित मन्त्रालय	आर्थिक क्षेत्रको विकासमा सहयोग पुग्ने
	च. नेपाल पक्ष भएको मानव अधिकार सम्बन्धी सन्धि सम्झौताको पालना अवस्था सम्बन्धमा	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ माघ/ फागुन	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषको कार्यालय, कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला, र विषयसाग सम्बन्धित मन्त्रालय	नेपाल पक्ष भएको मानवअधिकार सम्बन्धि महासन्धीको कार्यान्वयनको अवस्था बारे समीक्षा भई कार्यान्वयनमा सहयोग पुग्ने
	ङ. परराष्ट्र मन्त्रालय अन्तर्गतको नेपाली राजदुतावास र विदेश स्थित नेपाली नियोगको कार्य सम्पादन तथा प्रभावकारिता सम्बन्धमा अध्ययन ।	छलफल, अन्तर्क्रिया र अनुगमन	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ माघ/ फागुन	समिति	परराष्ट्र मन्त्रालय	विद्यमान कूटनीतिक नियोगको कार्य सम्पादन, कार्य प्रभावकारीताको गुणस्तरियतामा वृद्धि
	च. नेपालमा मौलिक हक सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था र कार्यान्वयनको अवस्था सम्बन्धमा सम्बन्धित निकाय र सरोकारवालासंग छलफल तथा अन्तर्क्रिया गरी आवश्यक निर्देशन दिने।	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ कार्तिक/ मंसिर	समिति	प्रधानमन्त्रि तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय	मौलिक हकको कार्यान्वयनको अवस्था बारे समीक्षा भई प्रभावकारी कार्यान्वयनमा सहयोग पुग्ने
	छ. परराष्ट्र मामिलाको सम्बन्धमा साझा अवधारणा सम्बन्धमा समितिले दिएको निर्देशन कार्यान्वयनको Follow up।	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ असोज/ कार्तिक	समिति	परराष्ट्र मन्त्रालय, परराष्ट्र मामिला अध्ययन प्रतिष्ठान र परराष्ट्रविद्सँग छलफल	परराष्ट्र नीति सम्बन्धमा राष्ट्रिय सहमति कायम हुने ।

७	**सन्धि सम्झौताको कार्यान्वयन** नेपाल पक्ष भएका सन्धि सम्झौताको वर्गीकरण गरी इन्भेन्ट्री तयार गर्ने (द्विपक्षीय बहुपक्षीय सक्रिय निष्क्रिय सान्दर्भिक असान्दर्भिक अनुपालन गैरअनुपालन Gaps snd overlap अग्रपथ)	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ भदौ/ असोज	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय, परराष्ट्र मन्त्रालय, परराष्ट्रविद् र विषय विज्ञ	इन्भेन्ट्रीको आधारमा समितिका अग्रगामी निर्देशन
	नेपाल पक्ष भएका सन्धि सम्झौताको पुनरावलोकन/ समयानुकूल परिमार्जनको लागि पहल सम्बन्धमा	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ कार्तिक/मंसिर	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय, परराष्ट्र मन्त्रालय, परराष्ट्रविद् र विषय विज्ञ	अन्तराष्ट्रिय सन्धिसम्झौताको समयानुकूल पुनरावलोकन भई अधिकतम लाभ लिन सकिने
८	**राष्ट्रिय सुरक्षाः-** क.राष्ट्रिय एकताको परिभाषा, प्रतीक, आधार जस्ता विषयमा राष्ट्रिय सहमति बनाउने	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ माघ/ फागुन	समिति	राजनीतिक दल/ प्रधानमन्त्रि तथा म.प. को कार्यालय/रक्षा मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय	राष्ट्रिय सचेतना अभिवृद्धि भई देशको आन्तरिक तथा बाह्य सुरक्षा प्रणाली सुदृढ हुनुका साथै राष्ट्रिय एकताको सम्बन्धमा साझा अवधारणाको विकास हुने
	ख. विद्यमान भू-राजनीतिक परिस्थितिमा नेपालको राष्ट्रिय सुरक्षाका चुनौतीको पहिचान गरी सुधार गर्ने	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ भदौ/ असोज	समिति	राजनीतिक दल/ प्रधानमन्त्रि तथा म.प. को कार्यालय/रक्षा मन्त्रालय/ गृह मन्त्रालय	राष्ट्रिय सुरक्षा नीति र त्यस सम्बन्धी कानूनको स्थितिको समीक्षा भई कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता कायम गर्न सहयोग पुग्ने
	ग. राष्ट्रिय सुरक्षा नीति र त्यस सम्बन्धि कानुनको कार्यन्वयनको स्थितिका सम्बन्धमा सम्बन्धित मन्त्रालय, विभाग, कार्यालय, परिषद् र विज्ञहरुसँग छलफल/ अन्तरक्रिया कार्यक्रमको आयोजना गर्ने	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ असोज	समिति	रक्षा मन्त्रालय+गृह मन्त्रालय	राष्ट्रिय सुरक्षा नीतिको समसामयिक परिमार्जन हुने ।
	घ. राष्ट्रिय सुरक्षाका विभिन्न आयामहरुमध्य खाद्य सुरक्षा,	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ मंसिर	समिति	कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय+गृह मन्त्रालय+स्वास्थ्य	समग्र राष्ट्रिय सुरक्षा प्रणालीको विकास तथा सुदृढीकरण हुने ।

	स्वास्थ्य सुरक्षा, सीमा सुरक्षा, यातायात सुरक्षा तथा सम्पतिको हकको सुरक्षा सम्बन्धमा सम्बन्धित निकायसँग छलफल तथा अन्तर्क्रिया गर्ने तथा स्वास्थ्य विमा तथा जलस्रोत उपयोग सम्बन्धमा अन्तरकृया गर्ने ।						मन्त्रालय+भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय	
	ङ. संवेदनशील निकायमा हुने/ हुन सक्ने साइबर हमलालाई नियन्त्रण गर्ने सम्बन्धमा रहेका सुरक्षा चुनौतीहरुको समाधान गर्न भएका व्यवस्थाको प्रभावकारिता सम्बन्धमा अध्ययन तथा छलफल र अन्तर्क्रिया						प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय, गृह मन्त्रालय, कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय,	बदलिँदो सुरक्षा चुनौतीका बारेमा संवेदनशीलता अपनाई आवश्यक पूर्व तयारी तथा सुरक्षात्मक उपाय अवलम्बनका लागि सम्बन्धित निकायलाई निर्देशन दिन सहज हुने
	राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्लाई थिङ्क ट्याङ्कको रुपमा विकास गर्ने सम्बन्धमा	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ भदौ	समिति	गृह मन्त्रालय, रक्षा मन्त्रालय र राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्	राष्ट्रिय सुरक्षाको सुदृढीकरणमा सहयोग ।
९	**<u>संवैधानिक निकाय</u>** क. संविधानको धारा २६५ अनुसार संवैधानिक आयोगको पुनरावलोकन	अध्ययन कार्यदल गठन	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८३ वैशाख	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय/ विज्ञ	पुनरावलोकन प्रतिवेदनको आधार अनुसार पुनर्संरचना सिफारिस गरिने
	ख. संवैधानिक निकायका कामकारवाहीको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन				निरन्तर			
	ग. संवैधानिक निकायका वार्षिक प्रतिवेदनमाथि छलफल गर्ने र प्रतिवेदनका सुझाव कार्यान्वयन सम्बन्धी अध्ययन र सरकारलाई निर्देशन ।	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	फागुन/ चैत्र	समिति		
	घ. असुल गर्नुपर्ने बेरुजु धेरै धएका निकायहरुसंग छलफल	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८३ जेठ	समिति	सम्बन्धित मन्त्रालय/ निकायहरु	बढ्दो बेरुजु न्यूनीकरणमा सहयोग पुग्ने

	ङ. कार्यमूलक लेखापरीक्षण र सैद्धान्तिक बेरुजुको सम्बन्धमा बृहत छलफल र अन्तरक्रिया	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८३ जेठ	समिति	महालेखा परीक्षकको कार्यालय र सम्बन्धित विज्ञहरु	बढ्दो बेरुजु न्यूनीकरणमा सहयोग पुग्ने
१०	**श्रम, रोजगार र उपभोक्ता हित :-** **क.** सुरक्षित. मर्यादित तथा व्यवस्थित वैदेशिक रोजगारीको सम्बन्धमा देखिएका समस्या चुनौतीको सम्बन्धमा छलफल	अन्तर्क्रिया, सेमिनार, गोष्ठी	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ माघ	समिति	श्रम, रोजगार तथा यातायात मन्त्रालय, श्रम विभाग तथा उपभोक्ता हितसँग सम्बन्धित सरोकारवाला निकाय	सुरक्षित मर्यादित तथा व्यवस्थित वैदेशिक रोजगारीको सुनिश्चित भई कुल गार्हस्थ उत्पादनमा विप्रेषणको योगदान अभिवृद्धि हुने
	ख. श्रमबजारमा रहेका श्रमिकले स्वदेशमा नै रोजगारी प्राप्त गर्ने सम्बन्धमा भएका प्रयास, समस्या र सुधारका उपाय सम्बन्धमा छलफल	अन्तर्क्रिया, सेमिनार, गोष्ठी	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ फागुन	समिति	श्रम, रोजगार तथा यातायात मन्त्रालय, श्रम विभाग तथा उपभोक्ता हितसँग सम्बन्धित निकाय	स्वदेशमा नै रोजगारीको वातावरण सिर्जना भई बेरोजगारी न्यूनीकरण हुने
	ग. नेपालको श्रमशक्तिको वर्तमान अवस्था (सिप, क्षमता र योग्यताको आधारमा माग र आपूर्तिको आधारमा), विद्यमान नीतिको अध्ययन र समस्या पहिचान (विवरण माग, संकलन र छलफल तथा अन्तर्क्रिया)	अन्तर्क्रिया, सेमिनार, गोष्ठी	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२	समिति	श्रम, रोजगार तथा यातायात मन्त्रालय, श्रम विभाग तथा उपभोक्ता हितसँग सम्बन्धित निकाय	मौजुदा अवस्था पत्ता लगाई आवश्यक रणनीति लिन सम्बन्धित निकायलाई सिफारिस गर्न सहज हुने
	घ बजार अनुगमन, मूल्य वृद्धि र कालोबजारी नियन्त्रण एवं उपभोक्ता हित सम्बन्धमा छलफल	अन्तर्क्रिया, सेमिनार, गोष्ठी	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ चैत्र	समिति	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, उपभोक्ता हितसँग सम्बन्धित निकाय/सरोकारवाला	मौजुदा अवस्थामा सुधार भई बजार मूल्य नियन्त्रण भई उपभोक्ताहरुको हित संरक्षण हुने
११	**शान्ति प्रक्रिया, विपद् व्यवस्थापन, सामाजिक सद्भाव** **क.**शान्ति प्रक्रियालाई तार्किक निष्कर्ष पुर्याई यसपछि गर्नु पर्ने कामहरुका सम्बन्धमा विज्ञ तथा सरोकारवालाहरुसँग छलफल गरी निर्देशन दिने ।	अन्तर्क्रिया, सेमिनार, गोष्ठी	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ चैत्र	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषदको कार्यालय, गृह मन्त्रालय, राजनीतिक दल विषयविज्ञ	शान्ति प्रक्रियाका बाँकी काम शीघ्र सम्पन्न गर्न अत्यावश्यक कानुनहरुको तर्जुमा र कार्यान्वयन

	ख. विपद्को न्यूनीकरण गर्न सम्बद्ध निकायहरुलाई तदारुकताका साथ राख्न, विद्यमान कानुनको समयानुकूल परिमार्जन गर्ने सम्बन्धमा छलफल ।	अन्तर्क्रिया, सेमिनार, गोष्ठी	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ साउन	समिति	गृह मन्त्रालय, राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण	विपदबाट हुनसक्ने जोखिमको न्यूनीकरण भई जनधनको क्षति कम गर्न सहयोग पुग्ने
	ग. विपद् संवेदनशील विकासको अवधारणा अनुरुप विकास आयोजना र पूर्वाधार निर्माणका हरेक चरणमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको विषयलाई आन्तरिकीकरण गर्ने सम्बन्धमा	अन्तर्क्रिया, सेमिनार, गोष्ठी	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ असार/ जेठ	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषदको कार्यालय, गृह मन्त्रालय विषयविज्ञ	आयोजना सञ्चालनका क्रममा हुने विपद् न्यूनीकरणमा सहयोग पुग्ने
	घ सबै जातजाति, भाषा, धर्म, संस्कृति मान्ने नेपालीहरु बिच सामाजिक सद्भाव कायम गरी अमनचयन र सुव्यवस्था कायम गर्ने सम्बन्धमा बृहत छलफल ।	छलफल+ अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८३ जेठ/ असार	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषदको कार्यालय, गृह मन्त्रालय विषयविज्ञ	सबै धर्म, समुदाय, जातजाति बिच आपसी सद्भाव कायम हुने
१२	<u>**शिक्षा**</u> **क.** संविधान प्रदत्त शिक्षा सम्बन्धी अधिकारको जनस्तरमा प्रत्याभूत हुने गरी कार्य गर्नका लागि शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड र नियमनको भावी योजना र रणनीति सम्बन्धमा छलफल गर्ने ।	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ माघ/ फागुन	समिति	शिक्षा मन्त्रालय	शिक्षा सम्बन्धी कानुनको पूर्ण कार्यान्वयन हुने ।
	ख. मानव संसाधान आवश्यकता प्रक्षेपण, राष्ट्रिय शैक्षिक योजना एवं मानव स्रोत विकास योजना सम्बन्धमा छलफल	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ चैत्र/ वैशाख	समिति	शिक्षा मन्त्रालय	मानव संसाधन विकासमा सहयोग पुग्ने
	ग. विद्यालयतहको पाठ्यक्रम प्रारुप, प्रविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम राष्ट्रिय	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ वैशाख/ जेठ	समिति	शिक्षा मन्त्रालय र विषय विज्ञ	समयानुकूल विद्यालय शिक्षा र प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा विकासमा सहयोग पुग्ने

	नीति, सिप परीक्षणको मापदण्ड सम्बन्धमा							
	व्यावसायिक सिप प्रदान गर्न स्थापना भएका शिक्षालयहरु, विश्वविद्यालय, शैक्षिक संस्था लगायतको स्थलगत अनुगमन/ छलफल र अन्तरक्रिया	छलफल र अन्तर्क्रिया	सम्बन्धित निकाय	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ फागुन/ चैत्र	समिति		व्यावसायिक शिक्षालयहरुको नीतिगत तथा शैक्षिक सुधार हुने
१३	**स्वास्थ्यः-** **क.** राष्ट्रियस्तरमा प्रवर्द्धनात्मक, प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक, पुनर्स्थानात्मक र निवारण लगायत स्वास्थ्य नीति, मापदण्ड र कानुन सम्बन्धमा छलफल	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ असोज / कार्तिक	समिति	स्वास्थ्य मन्त्रालय र विषय विज्ञ	विद्यमान कानुन कार्यान्वियन र आवश्यक कानुन तर्जुमामा सहजता
	ख. मन्त्रालय लगायत अन्य निकायले खरिद गरेका स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित अत्याधुनिक उपकरणहरुको अवस्था लगायतको विवरण/तथ्याङ्क संकलन	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ भदौ/ असोज	समिति	स्वास्थ्य मन्त्रालय र विषय विज्ञ	स्वास्थ्य संस्थामा रहेका उपकरणहरुको अवस्थाको जानकारी हुने र तिनलाई बिरामीको रोग निदानमा उपयोग गर्ने कार्यमा प्रयोगमा ल्याउन निर्देशन दिन सहज हुने
	ग अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थाहरुको स्थलगत अनुगमन/छलफल	छलफल र अन्तर्क्रिया	सम्बन्धित स्थान	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ भदौ/ असोज	समिति	सम्बन्धित निकाय/विज्ञ	स्वास्थ्य क्षेत्रको नीतिगत तथा संस्थागत सुधार हुने
	घ. क्यान्सर रोग विरुद्धको १२ बुँदे "काठमाडौं घोषणा" को कार्यान्वयनको Follow up				निरन्तर	समिति	छलफल र अन्तर्क्रिया	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, सरोकारवाला निकाय
१४	**समावेशीकरण, लैङ्गिक मामिला** **क.** राज्य संरचनाका सबै तहमा सबै वर्ग, क्षेत्र, समुदायको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने सम्बन्धमा विद्यमान कानुन र यसको प्रभावकारिताको सम्बन्धमा छलफल	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ असोज/ कार्तिक	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र विषय विज्ञ	विकासको मूल प्रवाहमा सबै वर्ग, क्षेत्र, समुदायको सक्रिय सहभागिताको लागि लैङ्गिक भेदभावको अन्त्य हुने

	ख. राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय प्रतिवद्धता, सन्धि महासन्धि एवं ऐच्छिक आलेखमा भएका व्यवस्था एवं सिफारिसलाई स्थानीयकरण गर्नका लागि भएका व्यवस्थाको कार्यान्वियन सम्बन्धमा छलफल	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ भदौ/ असोज	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र विषय विज्ञ	प्रतिवद्धता र सिफारिसहरुलाई नीतिगत तथा कानुनी रुप दिन सहज हुने
	ग. नेपालमा समावेशीकरणको पछिल्लो स्थितिको विवरण तथा तथ्याङ्क संकलन र विद्यमान अवस्था पहिचान र विश्लेषण	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ चैत्र	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र विषय विज्ञ	समावेशीकरण पुनरावलोकन वा परिमार्जनका लागि सिफारिस गर्न सहज हुने
	ग. लैङ्गिक हिंसा, मानव बेचबिखन, ओसारपसार, अपहरण तथा मानव, तस्करीको परिवर्तित आयाम स्वरुप, तरिका र बाटो प्रयोगको सन्दर्भमा नियन्त्रण र रोकथामको लागि भएका कानुनी र संस्थागत व्यवस्थाहरुका सम्बन्धमा छलफल	छलफल र अन्तर्क्रिया	काठमाण्डौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ चैत्र	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, गृह मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र विषय विज्ञ	लैङ्गिक हिंसा र मानव बेचविखन नियन्त्रण हुने
१५	**पिछडिएको क्षेत्र, समुदाय तथा संस्कृति सम्बन्धि विषय र सम्बद्ध निकाय :-** क समानुपातिक समावेशितासहितको थप अधिकारको लागि सम्बन्धित निकायसँग छलफल गर्ने	समीक्षा/ छलफल/ अन्तर्क्रिया	काठमाडौं	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ माघ/ फागुन	समिति	सरोकारवाला निकाय/ वर्ग/पक्ष/ समावेशी आयोग/ प्रधानमन्त्री तथा मन्त्री परिषद को कार्यालय	पिछडिएको क्षेत्र तथा समुदायको सम्बर्द्धनको सम्बन्धमा रहेको Gaps and overlaps पहिचान भई नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम परिमार्जन हुने
१६	पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र, समुदायको उत्थान र विकासका लागि सञ्चालनमा रहेका संरचनागत र कार्यक्रमगत व्यवस्थाको बारेमा छलफल तथा अन्तर्क्रिया गर्ने	समीक्षा/ छलफल/ अन्तर्क्रिया	सबै प्रदेशमा	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ फागुन/ चैत्र	समिति	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्री परिषदको कार्यालय, सरोकारवाला निकाय/ वर्ग/पक्ष/ राष्ट्रिय समावेशी आयोग	मौजुदा कार्यक्रमको समीक्षा र गर्नु पर्ने सुधारका सम्बन्धमा सिफारिस/निर्देशन दिन सहज हुने

१७	**क.** सातवटै प्रदेशमा अन्तर्क्रिया/ छलफल/गोष्ठी	प्रदेश सभाहरु समन्वय बैठक /अन्तर्क्रिया	सबै प्रदेशमा	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ समितिको निर्णय अनुसार	समिति	प्रदेश सभाका माननीय सदस्यहरु	आपसी सम्बन्धको सुदृढीकरणको साथै कार्यसम्पादनमा प्रभावकारिताको विकास
	ख. सातवटै प्रदेशमा समन्वय बैठक	प्रदेशका समितिहरुसँग बैठक /अन्तर्क्रिया	सबै प्रदेशमा	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ माघ	समिति	प्रदेश सभाका समितिसँग संयुक्त बैठक	एक अर्को समितिको कामकारवाहीको जानकारी प्राप्त हुनुको साथै कार्यसम्पादन प्रभावकारी हुने
१८	**वैदेशिक भ्रमण**	समितिका माननीय सदस्यहरु र कर्मचारी	समितिको क्षेत्राधिकारसंग सम्बन्धित विषयमा अन्तराष्ट्रिय अभ्यासको अध्ययन **अवलोकनका** लागि विभिन्न मुलुकमा	संसद सचिवालय र अन्य	२०८२ मंसिर/ पुस	समिति/ अन्य निकायको सहयोग	संसदीय अभ्यास भएका मुलुकहरुमा समितिको क्षेत्राधिकार मिल्दो विषयमा अनुभवको आदानप्रदान हुने	समितिको काममा नयाँपन आउने र कर्मचारीहरुमा कामप्रतिको उत्प्रेरणा वृद्धि भई कार्यसम्पादनस्तर बढ्ने
१९	**संयुक्त बैठक**	राष्ट्रिय सभाका समितिहरु र प्रतिनिधि सभाका समितिहरुसँग	काठमाण्डौं/सहजता को आधारमा	संसद सचिवालय र अन्य	आवश्यकता अनुसार	समिति	संघीयता सबलीकरण तथा राष्ट्रिय सरोकार समिति र सभाका समितिहरु	एकअर्को समितिहरुको काम कारवाही र अभ्यासबारे परिचित भई असल अभ्यासहरु ग्रहण गर्न सकिने
२०	समितिको कार्यक्षेत्रको जुनसुकै विषयमा जनताको राय, सुझाव तथा प्रतिक्रिया प्राप्त गर्न संघ, प्रदेश वा स्थानीय तहमा संसदीय सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने				आवश्यकता अनुसार			
२०	समितिको वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्ने				२०८२ भदौको तेस्रो हप्ता			
२१	समितिको वार्षिक प्रतिवेदन कार्यान्वयनको अनुगमन मूल्याङ्कन (तीनवटा आ. व. को)							
कार्तिक, फागुन र असार महिनामा कार्ययोजना / कार्यसम्पादनको चौमासिक समीक्षा गर्ने।								